

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio secunda. Vtrum sanctificata fuerit ante natiuitatem in vtero.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

corpore Virginis fuit immune a tali corruptione, secundum illud Pſalmitæ, Non dabis sanctum tuum videre corruptionem, sic corpus Virginis, de quo fuit sumptum corpus Christi, fuit immune ab eadem corruptione.

QVÆSTIO SECVNDA.

Vtrum Maria fuerit sanctificata ante natiuitatem ex vtero.

Tho. 3. q. 27. ar. 1.

CIRCA tempus sanctificationis beate Virginis quaeritur. Vtrum sanctificata fuerit ante natiuitatem ex vtero. Et videtur quod non, quia secundum Apostolum. 2. Cor. 15. non prius quod spirituale, sed quod animale, sed natiuitas ex vtero est natiuitas animalis, illa autem quae est per gratiam sanctificationem est spiritualis, ergo natiuitas ex vtero semper praecedit natiuitatem quae est per gratiam sanctificantem.

Item Hierony. dicit non mihi credas si tibi aliquid dixerit quod ex veteri vel nouo testamento haberi non possit, sed de sanctificatione beate Virginis ante natiuitatem nihil habetur in veteri vel nouo testamento, ergo illa non est ponenda.

IN Contrarium est quod dicit Bernard. in epist. ad Lugd. neque vero nascens fetis laudibus honoraretur si non sancta nasceretur, sed festum fit de natiuitate beate Virginis, ergo ipsa fuit sancta nata.

RESPONSIO. Quo tempore beata Virgo fuerit sanctificata, est vni certum, & duo dubia. Certum est quod sanctificata fuit ante natiuitatem ex vtero, quia licet de hoc non loquatur expresse scriptura aliqua canonica, tamen sicut arguit Aug. de assumptione eius in corpore & anima de qua similiter scriptura non loquitur, ita & nos rationabiliter possumus arguere quod sanctificata fuit ante natiuitatem ex vtero & hoc sic, rationabile est enim quod illud privilegium gratiae quod legitur quibusdam fuisse concessum non fuerit beate Virgini negatum quae genuit vnigenitum a Patre plenum gratiae & veritatis, sed sanctificatio ante natiuitatem ex vtero legitur fuisse concessa quibusdam sanctis. s. Hieremie sicut dictum est ei Hier. 1. an tequam exires de vulua sanctificauit te. & Ioan. Baptista de quo dicit angelus Luc. 1. Spiritus sancto replebitur ad huc ex vtero matris suae, ergo rationabiliter tenetur quod beata Virgo fuerit sanctificata antequam ex vtero nasceretur, & hoc tenent omnes communiter.

Duo autem dubia sunt de tempore sanctificationis in speciali. Primum est an sanctificata fuerit in primo instanti sui conceptionis. Secundum est an sanctificata fuerit statim post primum instant sui conceptionis. Quantum ad primum dicunt quidam quod licet beata Virgo fuerit concepta in peccato originali, tamen in eodem instanti quo fuit concepta etiam fuit sanctificata. Quia, ut dicitur, gratia & culpa possunt esse in eodem instanti in quodam transitu & maxime secundum esse incompletum, & secundum aliud & aliud signum. Distinguunt enim auctores huius positionis instantis infusionis animae in tria signa. In quorum primo fuit ibi culpa quae incurrit ex vtero ne ad corpus, in secundo fuit gratia quasi in quodam transitu simul cum culpa, in tertio fuit ibi gratia secundum esse habituale, & expulsa est culpa. Quod autem simul esse possint & sint quoad gratiam & culpam probat sic, expellens & expulsum sunt simul, gratia autem expellit culpam, ergo si mul in eodem instanti sunt gratia & culpa. Et sic dicitur fuisse in beata Virgine in instanti infusionis animae.

Hac autem opinio deficit & in principali positione, & in modo probandi. In principali quidem positione quia nihil est impossibilius quam ponere contradictoria simul, nam cum Deus possit omne possibile, non tamen potest facere contradictoria. Sed qui ponit quod in eodem instanti sint in anima culpa & gratia ponit contradictoria esse simul, ergo nihil est hac positione impossibile. Minor patet, quia habitus & priuatio circa subiectum aptum natum habet vim contradictionis. Quod enim est affirmatio & negatio respectu omnium, hoc est habitus & priuatio circa determinatum subiectum, sed gratia & culpa se habent circa animam sicut habitus & priuatio vel saltem concomitativae pro statu naturae lapsae, ergo ponere gratiam & culpam originalem, seu actualem morale esse in eodem instanti in anima est ponere in eodem instanti contradictoria, ergo positio haec in se est impossibilis.

7 Modus etiam quo declaratur multa inconuenientia includit, quod enim dicitur primo quod instanti diuiditur in tria signa. Primum medium & vltimum, friuolum est, quia aut ista diuisio est in diuersa secundum rem, aut secundum rationem tantum, si in diuersa secundum rem sequitur quod indiuisibile secundum rem est diuisibile in plura secundum rem, quod iterum implicat manifestam contradictionem. Omnes enim nomine instantis intelligunt indiuisibile secundum rem. Si autem illa signa sint plura secundum rationem solum, non autem secundum rem, tunc sequitur quod opposita. s. gratia & culpa sint in anima simul secundum rem, quod etiam implicat contradictionem. Item quando aliqua sunt vniu & idem secundum rem quicquid est in vno realiter est in omnibus, & quod non est in vno, non est in aliquo, si ergo ista signa sint vnum secundum rem quicquid est in vno signo est in omnibus & quod non est in vno non est in aliquo, sed secundum istos gratia secundum esse habituale & permanens est in anima in vltimo signo, & tunc non est ibi culpa, sed est inde expulsa, ergo fuit gratia secundum esse habituale in omnibus signis & culpa in nullo, quod etiam contradicit positioni eorum, quia dicunt quod in primo signo est ibi culpa, & etiam in secundo cum gratia in quodam transitu, sed in tertio est expulsa. Item si ista positio possit saluari propter distinctionem instantis in diuersa signa, sequeretur quod non esset possibile dare aliquam contradictionem, quia affirmatiua poneretur pro vno signo, & negatiua pro alio, & sic quaelibet affirmatio & negatio de eodem pro eodem instanti posset verificari propter aliud & aliud signum, quod est inconueniens manifestum. Quod etiam dicitur quod opposita possunt esse simul in quodam transitu, friuolum est, quia quod aliqua non possunt esse simul non facit longitudinem temporis, sed oppositio, & ideo quae possunt esse simul per vnum instantis, possunt esse simul quantum est de se per tempus quantumcumque magni. Quod etiam dicitur quod expellens & expulsum sunt simul, verum est de expellente effectiue, & non de expellente formaliter, quia priuatio expellentis formaliter est absentia expulsi & e converso: gratia autem expellit culpam formaliter, & non effectiue, & ideo non possunt esse simul. Patet ergo quod impossibile est quod in eodem instanti in homine sint culpa & gratia, & per consequens beata Virgo in primo instanti in quo concepta fuit sanctificari non potuit, supposito quod fuerit in originali concepta.

8 Restat ergo inquirere de secundo dubio. s. vtrum immediate post instanti primum, in quo concepta fuit, potuerit sanctificari, ita quod per solum vnum instanti fuerit in culpa, & deinceps semper in gratia, & hic similiter est duplex modus dicendi. Vnus est, quod B. virgo potuit per solum instantis esse sub originali peccato, & toto sequenti tempore esse sub gratia. Quod probatur sic, quod est possibile fieri virtute naturae est possibilis fieri virtute diuina, sed virtute naturae potest fieri, quod aliquid sit per solum instantis in vna actuali dispositione, sicut si fabae motu sursum in vltimo instanti sui motus occurreret lapis molaris, tunc enim in termino sui motus esset per solum instanti, nam si esset ibi per tempus quiesceret, & faceret lapidem molaris quiescere, quod est impossibile, ergo fortiori ratione potest fieri virtute diuina, quod anima beate Virginis fuerit per solum instantis in vna dispositione (scilicet in originali culpa) & toto tempore sequenti sub gratia.

Item quod non solum hoc potuerit fieri, sed quod factum sit probatur sic, quia beata Virgo debuit sanctificari quod citius potuit fieri, debuit enim facere in hoc filius pro matre quicquid est possibile, sed non fuisset sanctificata quod citius potuit sanctificari, si fuit in originali culpa per totam plusquam instantis, ergo ipsa non fuit in originali culpa, nisi per instantis. Probatio minoris, quia si fuit sub originali culpa plusquam per instantis, ergo per tempus, sed quacumque parte temporis sequentis fuerit sanctificata, certe potuit prius sanctificari, quia cum quaelibet pars temporis sit diuisibilis in infinitum ante quamlibet partem temporis est dare aliquam eius partem, & sic semper, ergo beata Virgo non fuit sanctificata quod citius potuit sanctificari, quod quia est inconueniens, relinquitur quod non fuit in originali culpa, nisi per solum instantis.

10 Alius modus est huic contrarius, scilicet quod impossibile est beatam Virginem fuisse per solum instantis in originali

nali peccato, & istud probatur tripliciter. Primo sic, infusio gratiæ in animâ fit subito, & in instanti, ergo illud instans vel est idê cū illo in quo est culpa, an aliud. Nô est idê, quia in eodê instanti nô est simul gratia & culpa, vt patet ex alio articulo. Si aliud, quæro vtrum sit immediatû illi instanti, in quo fuit culpa, an mediatum, nô immediatum quia instans nô potest immediatè succedere instanti, si mediatum, quâ medium duorû instantium sit tempus, sequitur q̄ culpa fuit in anima per instans, & tempus medium vsq; ad instans infusionis gratiæ, manet enim culpa in anima quousq; infusa est gratia. Et si dicatur q̄ quamuis instans temporis continui non possit immediatè succedere instanti eiusdem temporis, instantia tamê discreti temporis possunt immediatè succedere sibi, talia autem sunt instantia mensurantia esse culpæ, & infusionem gratiæ. Non valet (vt dicunt) quia nunc temporis discreti quum sit indiuisibile, & possit esse stans ratione qua potest esse stans, potest existere temporis nostro, ratione verò quia in diuisibile coexistit instanti temporis nostri, nec est nunc in tempore nostro, cui non coexistat tale nunc quamdiu habet esse. Ex quo sequitur quòd quicquid dicitur de instanti temporis discreti, idem oportet dicere secundum coexistentiam de instanti temporis nostri instanti, ergo infusionis gratiæ primo coexistit instanti temporis nostri, & instanti mensuranti durationem culpæ, similiter coexistit instans temporis nostri. Si ergo instanti mensuranti durationem culpæ immediatè succedat instans mensurans infusionem gratiæ, quamuis hæc sine instantia temporis discreti, necesse est q̄ per quandam coexistentiam in tempore nostro sit dare instans immediatè succedens alii instanti, quod est impossibile, vt dictum est.

11. Secundo si culpa potest esse per solum instans in anima, pari ratione & gratia, & loquimur nunc de instanti q̄ non conuenit pluries sumere, & cui in tempore nostro non potest respondere nisi instans, sed hoc posito clarè sequitur instans temporis continui succedere alii instanti, quod est inconueniens, ergo &c.

12. Tertiò, quia omnis variatio subiecti est motus vel mutatio, sed variatio animæ de culpa ad gratiâ est variatio subiecti, ergo est motus vel mutatio, sed nô potest esse mutatio, si anima fuit in culpa solum per instans, quia cū mutatio sit in instanti, sequeretur vt prius, q̄ instans instanti esset immediatû, nec potest esse motus, quia omnis motus est diuisibilis vel secundum latitudinem forme ad quâ est, vel secundum aliqua media inter terminos. Primum nô potest dari in proposito, cum anima sit indiuisibilis secundum partes quantitatis, nec secundum, quia possibile est q̄ tota gratia infundatur in instanti primo, sic quòd nihil post illud infunderetur, nec tertiù, quia culpa & gratia habent se immediatè circa subiectum aptum nature: ergo nullo modo potest esse recessus à culpa in gratiam, si culpa fuerit per solum instans. Et respondent isti ad rationes alterius opinionis.

13. Ad primâ de faba quæ obuiat lapidi molari, dicentes q̄ non est simile, quia recessus ab vbi quod vltimo acquisiuit faba per proprium motû est per nouum motum quem habet faba motu molaris, & ille motus mensuratur tempore. Non autem est inconueniens quòd instanti succedat tempus, & ideo nô est inconueniens quòd faba sit in illo vbi, solû per instans, & in toto tempore sequente mensurante alium motû sit alibi. Sed infusio gratiæ mensuratur instanti vel tēporis nostri, vel cui coexistit instans tēporis nostri, & quia instans nô potest esse instans immediatû, ideo impossibile est q̄ culpa fuerit in anima per solum instans. Et vniuersaliter (vt dicitur) causa, quare aliquid subiectû potest esse per solum instans in vna dispositione, siue secundum locum, siue secundum formam est, quia recessus ab illa dispositione est per motum, & quia à culpa in gratiâ non est recessus per motû, sicut ab illo vbi quod acquisiuit faba in instanti, ideo non est simile quod pro simili inducebatur.

14. His tamen non obstantibus prior opinio videtur verior, scilicet quòd Deus potuit facere q̄ beata Virgo per solum instans esset in originali culpa, & toto tempore sequenti in gratia. Quod patet, Deus potest facere q̄ aliquid sit per solum instans in gratia, & toto sequenti tempo

re sit absq; gratia, ergo similiter potest facere q̄ aliquis per solum instans sit in culpa & toto sequenti tempore sit in gratia. Probatio antecesseris & consequentia. Antecesseris probatur sic, agens quod agit per voluntatē, & non actione successiua potest per vnum solum instans agere, & toto tempore sequenti ab actione cessare, & hoc patet de se, quia ex quo actio nô est successiua, potest esse in instanti, & ex quo procedit ab agente liberè potest tale agens cū voluerit ab actione cessare, sed Deus influens gratiam agit per voluntatē, & liberè, nec oportet q̄ influentia gratiæ sit successiua, ergo Deus potest per solum instans gratiam influere & conseruare, & toto tēpore sequenti cessare ab influxu, vt gratia nô sit, & sic patet antecesseris. Consequentia probatur, quia sicut recessus à culpa in gratiam non est per motû, sed per simplicem gratiæ infusionē, sic processus à gratia in nô gratiam, modo quò dictû est non est per motû, sed per simplicem gratiæ infusionem vel influentia destitutiōe, & ideo nihil obstitit vni, quod nô obstitat alteri. Nô obstant rationes alterius opinionis, prima nô, quia sicut ibidem respondetur instantia tēporis discreti possunt sibi inuicè succedere, qualia sunt instantia quæ mensurât esse culpæ, & infusionem gratiæ: & cum arguitur vltra q̄ quicquid dicitur de instantibus temporis discreti, oportet similiter intelligere per quandam coexistentiam de instantibus temporis nostri, dicendum q̄ nô est necessarium, quia si non esset tempus continuum, nihilominus posset esse tempus discretû, & instantia temporis discreti immediatè sibi succedentia: supposito autē q̄ sit tempus continuum coexistens temporis discreti, nunquid oportet cuiuslibet nunc tēporis discreti correspondere nunc aliquid actuale, in tempore nostro, vt illi dicunt, certe non videtur, quia nunc tēporis discreti non facit, q̄ nunc temporis continui sibi correspondens habeat aliquam actualitatem, quâ non habet ex se, & ideo tali nunc coexistit, quale inuenit, in tēpore autē secundum se nô est aliquid nunc actu, cum totum tempus sit cōtinuum, sed solum in potentia, quæ si reduceretur ad actum, nô esset aliquid indiuisibile postituum, sed solû principiatio vterioris continuationis, vt dictum fuit. 2. lib. Et ideo non oportet, si in tempore discreti vnum nunc actuale succedat alteri immediatè quòd propter hoc in tempore continuo vnum nunc actuale alteri nunc succedat. Et quòd non oporteat dare nunc actuale in tempore nostro quò coexistit nunc temporis discreti, probatur deducendo eos ad simile inconueniens, ad quos reducere volunt. s. quòd instans instanti sit immediatû, quia dato q̄ instans mensurans esse culpæ possit coexistere temporis nostro, sic vt culpa, si per tempus nostrum secundum coexistentiam sequitur quòd nunq̄ poterit deleri per gratiam, nisi instans instanti sit immediatû, quia, vt isti dicunt, instans temporis discreti dum est, necessario coexistit cuiuslibet instanti temporis nostri, & e converso, quodlibet instans temporis nostri dum est, coexistit instanti temporis discreti, ergo qua ratione instans temporis nostri coexistit instanti mensuranti esse culpæ, dum primo est, sic aliquod aliud instans necessario coexistit ei dum vltimo est: si ergo instanti mensuranti infusionem gratiæ existit in tempore nostro aliquod aliud instans, sequitur quòd instans tēporis nostri est alij instanti immediatû: sicut instans temporis discreti est immediatû alteri, & ita nô poterit culpa per gratiam deleri, quod est inconueniens.

15. Et si dicatur q̄ nô est dare vltimû instans temporis coexistentis durationi culpæ, quauis sit dare primû instans temporis coexistentis durationi gratiæ, instans enim semper est posterioris passionis, vt dicitur. 1. Phys. Et sic instans non est instanti immediatû, sed tempori. Non valet, quia omne finitum qua ratione habet indiuisibile principium sui, eadem ratione habet aliquod indiuisibile pro termino, sed tēpus mensurans vel coexistens durationi culpæ & durationi gratiæ est finitû, ergo qua ratione habet instans in quo primo est gratia vel culpa, eadē ratione habet instans, in quo vltimo est culpa vel gratia: & idê intelligo de oibus formis, vel de formis & priuationibus, quæ succedunt sibi in eadē materia vel subiecto. Quod autem dicatur q̄ instans semper est posterioris passionis, ita quòd est dare instans quo forma quæ acquiritur primo est, sed nô est dare instans, in quo forma vel priuatio quæ

abicitur vltimò fit, sine ratione dictū fuit ad vitandum illud in cōueniens, ne infans esset infanti immediatū. Hoc autē nō oportet dicere, quia existētia formæ substantialis in materia est per tempus, vel potius per nunc coexistens tēpori: & ideo sicut tempus est tempore immediatū, sic forma quæ acquiritur immediatē succedit formæ quæ abicitur, nec est dare in tēpore nostro aliquid infans in actu quo primò fit forma, quæ acquiritur, sicut non est dare infans in actu quo vltimò fit forma quæ abicitur, quia in existētia formæ in materia nō est dare primū & vltimū, sive prius & posterius, quā sit tota simul quādā est: & existētia magis fit per solū instans tēporis discreti, quod est eius propria duratio, quæ fit per tēpus continuū, cui solū coexistit accidentaliter, si ergo in existētia formæ secundū se nō sit dare primū nunc & vltimū, quā sit tota simul, & secundum se indiuisibilis, sequitur quod nec in tēpore sibi coexistente, in tempore enim secundum se non est dare aliquid infans in actu, nec ratione formæ existētis temporari, quia illa nihil variat in tempore: quare nullo modo sequitur quod sit dare aliquid infans in actu quo forma primò fiat in materia, sicut nō est dare aliquid infans in actu quo forma quæ abicitur vltima fit in materia: & hoc sufficit ad præsens, quia de hac materia forsitā aliās plus dicitur.

16 Ad secundā rationē dicendum quod aliqua duo sunt quandoque possibilia diuisim: vnum sicut aliud, quorū rāmen neutri est possibile positō alio, seu coniunctim, sicut æque possibile est aliquid moueri, sicut quiescere, positō tamen quod quiescat, non est possibile quod simul moueatur, nec econuerso: similiter dico quod equaliter potest esse gratia per solū instans, sicut culpa, & econuerso culpa sicut gratia, sed positō quod culpa fuerit per solū instans, quod non conuenit pluries sumere non est possibile quod gratia frequens sit solū per simile instans, sed oportet quod sit per instans, quod possit tempore coexistere, sicut in tempore nostro non potest post nunc actu significatum aliud nūc actu significari, sed solū tempus.

17 Ad tertiā rationē dicendum quod recessus à culpa in gratiā potest esse per motum si Deus vult, propter diuisibilitatē gratiæ, quæ cōtinet multos gradus, sicut & quælibet alia forma, quæ suscipit magis & minus, & tunc euacuata est omnis infans. Et dato quod fit per mutationē, non sequitur quod instans temporis nostri sit alteri immediatum, quia talis mutatio nō est terminus motus, vt sic mēfretur nunc tēporis nostri, sed est mutatio quæ est actio permanens mensurata per nunc temporis discreti, cui nō necessario correspondet actualē nunc in tempore nostro, sed aliqua pars temporis: & ideo non sequitur quod vnum nunc temporis nostri sit alteri nūc immediatū. Per idem apparet quod dictū eorum nō est vniuersaliter verum, sicut licet quod causa quare aliquid potest esse per solū instans in vna dispositione est, quia recessus ab illa dispositione est per motū, hoc enim non oportet, sed sufficit quod sit vel per motum, vel per actionē quæ coexistat tempore, sicut motus per tempus mensuratur. Cum igitur nihil sit subtrahendum potentī diuine nisi illud quod clarē contradictionē implicat, ponere autē quod beata Virgo fuerit per solū instans in originali peccato, & deinceps semper in gratiā nō implicat clarē contradictionē, imò habet magnam probabilitatē, tenendum est quod Deus facere potuit quod ipsa fuerit in originali peccato per solū instans. Vtrū autē hoc fecerit ipse nouit, quia de his quæ merē dependēt ab eius voluntate nō possumus habere plenam certitudinem, nisi ipse reuelauerit.

18 Ad rationes principales respondendū est: ad primā quod in beata Virgine prius fuit quod est animale, & post quod spirituale, quia prius fuit secundum carnem concepta in originali culpa, deinde per spir. sanctificata tamen ante natiuitatem ex vtero.

19 Ad secundā dicendū quod quauis sanctificatio beate Virginis in vtero nō legatur expresse in nouo vel veteri testamento, haberi tamen potest ex his quæ sibi leguntur: si enim Hieremias propheta, & Ioan. baptista, qui Christum prænuuntiauerant, leguntur in vtero sanctificati, fortiori ratione beata Virgo quæ genuit Christum.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum beata Virgo per primā sanctificationem fuerit liberata à fomite.

Thom. 3. q. 27. ar. 3.

Secundo quæritur de effectu sanctificationis, & primo respectu fomitis, vtrum beata Virgo per primā sanctificationem fuerit liberata à fomite. Et videtur quod nō, quia sicut pœna originalis peccati est fomes, ita & mors, sed per primam sanctificationē, imò per nullam fuit beata Virgo liberata à morte, ergo nec à fomite.

2 Item Damasc. dicit lib. 3. quod in beata Virgine superuenit spiritus sanctus ante conceptionem filii Dei purgans eam, sed illa purgatio non potuit esse ab originali culpa, quia ab illa in vtero purgata fuerat, nec ab actuali, quia illam nunquā commisit, & sic relinquatur quod fuerit à fomite, ergo per primam sanctificationem non fuit liberata à fomite, sed solum per secundam.

3 IN CONTRARIUM est quod beata Virgini aliquid conferendū fuit vltra communē legem, sed sanctificatio quæ fit secundum legem cōmunem, aufert originale culpā fomitem remanente, ergo vltra hoc sanctificatio beate Virginis fomitem ab ea remouit.

4 RESPONSIO. Quæstio ista vnū supponit, & aliud quærit, supponit duplicem sanctificationē fuisse in beata Virgine, quia primū nō dicitur nisi in comparatione ad secundam, & quærit de effectu primæ sanctificationis respectu ablationis fomitis.

5 Quantum ad primū sciendū est quod duplex fuit sanctificatio beate Virginis: prima in vtero, quam cōmunicat ratio, vt dictum fuit in preced. quæst. Secunda fuit in cōceptione filii dei, quam exprimit scriptura Luc. 1. quando dixit Angelus ad eam, spiritus sanctus superueniet in te, &c. Quantum ad secundam quod principaliter quæritur, videnda sunt tria. Primū est quid sit fomes, & an possit ligari, vel totaliter auferri. Secundum est, vtrum possit ligari vel auferri per solam gratiam, gratum faciētem, an vterius requiratur aliqua gratia gratis data. Tertium est, vtrum per aliquam sanctificationē fuerit in beata Virgine fomes ligatus, vel totaliter ablatus.

6 Quantum ad primum sciendū est quod fomes nihil aliud est, quā inclinatio habitualis appetitus sensitui in aliquid quod delectabile secundum sensum, præter imperium rationis, quæ quidē inclinatio esset in homine in puris naturalibus constituto, & est talis inclinatio maior vel minor in homine, secundū aliam & aliā dispositionē corporis, & causat in nobis pronitatē ad malum, & difficultatē ad bonū, nec talis inclinatio dicitur necessario aliquā rē super appetitū sensitiuū, licet actus eius, qui est actualiter inclinari præter imperiū rationis possit esse aliquid additum: talis autem fomes est in nobis, secundum se quidē defectus nature, actus autem eius semper est peccatum saltem veniale. Talis etiā inclinatio habitualis potest ligari, ne exeat in actū: multis enim modis potest aliqua potentia impediri, ne totaliter exeat in actū, vel totali modo, & secundū hoc in B. Virgine potuit remanere appetitus sensituius, & habitualis inclinatio in delectabile secundum sensum præter imperiū rationis, & tamen impediri ne vnquā tali modo exiret in actū: quod impedimentū potuit esse, vel aliquis habitus formaliter ipsam perficiens, vel diuina prouidentia ei assistens, quæ impediēbat ne aliquid occurreret quod talē motū excitaret. Qualiter autē fomes possit totaliter auferri non video, quia naturalis inclinatio rei accepta secundum potentiam, vel aptitudinem nō potest auferri remanente, quauis actualis inclinatio sæpē impediatur, sicut ab accidente, nō potest tolli, quin sit aptum natum esse in subiecto, licet in virtute diuina in sacramēto altaris fiat quod nō sit actus in subiecto, similiter ab humanitate non potest tolli, quin possit per se esse, quauis in Christo non per se subsistat, nec à graui potest tolli, quin aptum natū sit deorsum moueri, licet motus eius quandoque impediatur. Et causa est, quia talis aptitudo non est aliud à natura rei. Cum igitur fomes sit habitualis inclinatio appetitus sensitui, & se habeat ad appetitum sensitiuū, sicut naturalis inclinatio accepta secundū potentiam, vel secundū aptitudinē, non videretur quod possit auferri ab appetitu sensitiuo natura eius remanente.

7 Et si dicatur quod habitualis inclinatio appetitus sensitui in delectabile secundū sensū absolutē accepta nō potest auferri ab appetitu sensitiuo, vt bene probat ratio illa, &